

דדה למנחת שבת ושני וחמישי

אשה כי תזריע

תפסיר רס"ג

יב א וידבר יהוה אל-משה
לאמר: ומליל יי עם משה למימר:
ב דבר אל-בני ישראל
לאמר אשה כי תזריע
וילדה זכר וטמאה שבעת
ימים כימי נדת דותה

יב א) תים כלם אללה מוסי תפלימא: ב) מר בני אסראיל קאילא. איזה אמראה עלקת. פולדת ד'פרא. פלתנגס סבעה איאם. כאיאם בעד חיצ'תהא יכון חכם נגאסתהא: ג) ופי אליום אל'ת'אמן. תכ'תן קלפה אחילה: ד) ות'לא'ת'יה ות'לא'ת'ין יומא. תקים פי דם אלטהר. ולא תלאמס שייא מן

תטמא: מליל. עם בני ישראל

למימר. אתתא ארי תעדי. ותליד דכר. ותהי מסאבא שבעא יומין.
כיומי ריחוק סאובתה תהי מסאבא: ג וביום השמיני ימול
בשר ערלתו: וביומא תמינאה. יתגזר בשרא דעורלתיה:
ד ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי
טהרה בכל-קדש לא-תגע ואל-המקדש לא
תבא עד-מלאת ימי טהרה: ותלתין ותלתא יומין.

כס"י

בלא דם: דותה. לשון דבר הוב מגופה. לשון אחר לשון מדנה וחולי, שאין אשה רואה דם שלא תחלה (י"ג: תחלה) ראשה ואברייה כבדין עליה: ד תשב. אין תשב אלא לשון עכבה, כמו (דצריס 6 מו) ותשבו בקדש, וישב באלני ממרא (כראשיס יג יח): בדמי טהרה. אף על פי שרואה דם טהורה. בדמי טהרה לא מפיק ה"א, והוא שם דבר, כמו טהר: ימי טהרה.

יב א אשה כי תזריע. אמר ר' שמלאי בשם שיצירתו שלאדם אחר כל בהמה תיה ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה תיה ועוף: פי תזריע. לרבות שאפלו ילדתו מחוי, שגמחה ונעשה בעין זרע, אמו טמאה לידה: כימי נדת דותה תטמא. כסדר כל טמאה האמורה בנדה מטמאה בטמאת לידה, ואפלו נפתח הקבר זולק הדקדוק: ד טהרה. שם והה"א אינה מפיק ואינה סימן הנקבה הנסתרת אך הוא שם לבדו: ימי טהרה. במפיק הה"א והוא סימן לנקבה הנסתרת כי השם הנפרד ממנו טוהר (מהר"ם):

תפסיר רס"ג

אלאקדאס. ולא תדכל אלי
אלקדס. אלי כמאל איאם
טהרהא: ה) פאן ולדת אנתי.
פלתנגס אסבויען כחפם
חיצ'תהא. וסתה וסתין יומא.
תקים עלי דם אלטהר: ו) וענד
תמאם איאם טהרהא. לאבן
פאן או אבנה. תאתי בכרוף
אבן סנתה לאלצעידה. ופרד'
חמאם או שפנינא לאלד'פודה.
אלי באב כיבא אלמחציר.
אלי אלמאם: ז) ויקרבה בין ידי
אללה ויסתגפר ענהא. ותטהר
מן נביע דמהא. הדיה שריעה
אלואלדה. דיפר או אנתי:

תתיב בדם דכו. בכל קודשא לא
תקרב. ולמקדשא לא תיעול. עד משלם
יומי דכותה: ה) ואם נקבה תלד
וטמאה שבעים פנדתה
וששים יום וששת ימים
תשב על-דמי טהרה: ואם
נוקבתא תלד. ותהי מסאבא ארבעת
עשר פריחוקה. ושתין ושתא יומין.
תתיב על דם דכו: ו) ובמלאת |
ימי טהרה לבן או לבת
תביא כבש בן-שנתו
לעלה ובן-יונה או-תר לחטאת אל-פתח
אהל-מועד אל-הכהן: ובמשלם יומי דכותה. לברא או
לברתא. תיתי. אמר בר שתיה לעלתא. ובר יונה או שפנינא לחטאת.
לתרע משפן זמנא לות פהנא: ז) והקריבו לפני יהוה
וכפר עליה וטהרה ממקר דמיה זאת תורת
הילדת לזכר או לנקבה: ויקרבניה. לקדם יי וכפר עליה.
ותדפי מסואבת דמהא. דא אוריתא דילדתא. לדבר או לנוקבא:

— כ"י —

ביבמות (טו 6): ז והקריבו. למדך שאין
מעבבה לאכול בקדשים אלא אחד מהם. ואי
זה הוא, זה חטאת, שנאמר וכפר עליה הכהן
וטהרה, מי שהוא בא לכפר, בו הטהרה
תלויה: וטהרה. מכלל שעד פאן קרויה
טמאה:

מפיק ה"א, ימי טוהר שלה: בכל קדש וגוי.
לרבות את התרומה, לפי שזו טבולת יום
ארוך, שטבלה לסוף שבעה ואין שמשיה
מעריב לטהרה עד שקיעת החמה שליום
ארבעים, שלמחר תביא את כפרת טהרתה:
לא תגע. אזהרה לאוכל, כמו ששנויה

תפסיר רס"ג

(ח) ואן לם תנאל ידהא מקדאר שאה. פלתאכיד שפנינין. או פרכי חמאם. אחדהמא לאלצעידה ואלאכיר לאלד'כזה. ויסתג'פר ענהא. אלאמאם ותטהר: יג א) תים פלם אללה. מוסי' וחרון תכלימא: ב) אי אנסאן כאן פי גלד בדנה שאמה או עארציה או בקעה. או צאר פי גלד בדנה בלא ברץ. פליותא בה אל'י חרון אלאמאם. או אל'י אחד מן בניה אלאימה: ג) פינציר אלאמאם אלבלא פי

וְאִם-לֹא תִמְצֵא יָדָהּ הַיּוֹנָה וְלִקְחָהּ שְׁתֵּי-תָרִים אִוּוּ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֵלָה וְאֶחָד לְחֹטְאֵת וְכִפֹּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטָהְרָהּ: וְאִם לֹא תִשָּׁבַח יָדָהּ כְּמִסַּת אִמְרָא. וְתִסַּב תִּרְיִן שְׁפָנִינִין. אִוּוּ תִרְיִן בְּנֵי יוֹנָה. חֵד לְעֵלְתָא וְחֵד לְחֹטְתָא. וְיִכְפֹּר עָלֶיהָ. כְּהֵנָּא וְתִדְבְּרֵי: פ

ספרי תימן

וְיִדְבֵר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר:

וּמִלֵּיל יֵי. עִם מֹשֶׁה וְלִאֲהֲרֹן לְמִימְרֵי: אָדָם כִּי-יְהִיָּה בְּעוֹר-בָּשָׂרוֹ שְׂאֵת אִוּ-סִפְחַת אִוּ בְּהֶרֶת וְהִיָּה בְּעוֹר-בָּשָׂרוֹ לְנֹגַע צֹרְעַת וְהוּבֵא אֶל-אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אִוּ אֶל-אֶחָד מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים: אִנְשׁ. אִרִּי יְהִי בְּמִשַּׁךְ בְּשָׂרִיָּה עִמְקָא אִוּ עֲדִיא אִוּ בְּהָרָא. וְיְהִי בְּמִשַּׁךְ בְּשָׂרִיָּה לְמַכְתָּשׁ סְגִירוֹ. וְיִתִּיתִי לְוֹת אֲהֲרֹן כְּהֵנָּא. אִוּ לְוֹת חֵד מִבְּנוֹהֵי כְּהֵנָּא: וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת-

רס"י

ח אֶחָד לְעֵלָה וְאֶחָד לְחֹטְאֵת. לֹא הִקְדִּימָה הַכְּתוּב אֶלָּא לְמִקְרָאָהּ. אֲבָל הִקְרַבְתָּ חֹטְאֵת קוֹדֵם לְעוֹלָהּ. כִּי שְׁנֵינוּ בְּזִבְחִים בְּפֶרֶק כָּל הַתְּנִידִיר (צח 5 6):

יג ז שְׂאֵת אִוּ סִפְחַת וּגוֹי. שְׁמוֹת נֹגְעִים הֵם וּלְכַנּוֹת זֹו מִזֹּו: בְּהֶרֶת. חִבְרָבוֹרוֹת טִיִּיִּס זַלְטִי [כְּתוּב] וְכֵן (לִיז לז כה) בְּהִיר הוּא בְּשִׁחָקִים: אֶל אֲהֲרֹן וּגוֹי. גִּזְרַת הַכְּתוּב הִיא

זֶלֶק הַדְּקוּק: כִּי אִל אֶחָד מִבְּנֵי. כִּי כוֹלֹ בַּפֶּתַח גַּם בְּלֹא סְמִיכוֹת כִּי אִין עַל הַמִּיִּם סְמִיכוֹת (שם): וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַנֹּגַע בְּעוֹר הַבָּשָׂר. אִין כִּאֵן פְּסִיק בֵּין תִּיבַת הַכֹּהֵן לְתִיבַת אֶת בְּכָל הַתִּיגָאן:

תפסיר רס"ג

גלד אלבדן. פאן כאן פיה שער קד אנקלב אביצא. ומנציר אלבלא עמיק מן גלד בדנה. פהו בלא ברץ. פאדוי ראה כדאד פלינגסה ד) ואן כאנת בקעה ביצא פי גלד בדנה. וליס מנצירהא עמיק מן אלגלה. ושערהא לס ינקלב אביצא פליוקפה סבעה איאם: (ה) תים ינצירה פי אליום אלסאבע. פאן וקף אלבלא

הַנִּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר וְשֵׁעַר
בִּנְגַע הַפֶּה | לִבָּן וּמְרֹאֵה
הַנִּגַע עֵמֶק מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ
נִגַע צִרְעַת הוּא וּרְאֵהוּ
הַכֹּהֵן וְטָמֵא אֹתוֹ: וַיִּחְזִי כֹהֵנָא
יָת מַכְתָּשָׂא בְּמִשַׁךְ בְּשָׂרָא. וְשֵׁעֲרָא
בְּמַכְתָּשָׂא אֶתְהַפִּיד לְמַחֹר. וּמְחִזִּי
מַכְתָּשָׂא עִמִּיק מִמִּשַׁךְ בְּשָׂרִיהָ. מַכְתָּשׁ
סְגִירוּתָא הוּא. וַיִּחְזִינִיה כֹּהֵנָא וַיִּסְאַיב
יָתִיהָ: ^ה וְאִם-בִּהְרֹת לְבָנָה הוּא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ
וְעֵמֶק אֵין-מְרֹאֵה מִן-הָעוֹר וְשֵׁעֲרָה לֹא הַפֶּה
לִבָּן וְהַסְּגִיר הַכֹּהֵן אֶת-הַנִּגַע שִׁבְעַת יָמִים: וְאִם
בִּהְרָא חֹרָא הִיא בְּמִשַׁךְ בְּשָׂרִיהָ. וְעִמִּיק לִית מַחֹזָהּ מִן מִשְׁפָּא.
וְשֵׁעֲרָה לֹא אֶתְהַפִּיד לְמַחֹר. וַיִּסְגֹר כֹּהֵנָא. יָת מַכְתָּשָׂא שִׁבְעָא יוֹמִין:
^ה וּרְאֵהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה הַנִּגַע עָמַד
בְּעֵינָיו לֹא-פָשָׂה הַנִּגַע בְּעוֹר וְהַסְּגִירוֹ הַכֹּהֵן

— רס"י —

שאין טמאת נגעים וטהרתן אלא על פי כהן: ^ג וְשֵׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה לִבָּן. מתחלה שחור וְהַפֶּה לִלְבָן בְּתוֹף הַנִּגַע, ומעוט שער שנים: ^ה עֵמֶק מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ. כל מראה לבן עמק הוּא, כְּמִרְאֵה חֲפֹה עֲמוּקָה מִן הַצֶּל: וְטָמֵא

זולק הרקדוק: ^ג וְשֵׁעַר בִּנְגַע. תיבת ושער אזלא, בנגע אתי: הַפֶּה | לִבָּן. פסיק אחר תיבת הפך בכל התיגאן. וז"ל מהרי"ב ס"א בלי פסיק והמדוייקים פסיק עכ"ל: וְשֵׁעֲרָה לֹא הַפֶּה לִבָּן. קדמאה לא מפיק ותניינא מפיק וכ"כ רד"ק ומהר"י ן' מלך. וז"ל מהרי"ב ה"א הכינוי נחה והיתה ראויה במפיק, והתי"ט פ"ד דנגעים בשם מהר"ם כתב דשמא חז"ל ילפי מיעוט שיער שנים ממאי דכתיב ושערה לא מפיק ה"א, ואי בשיער אחד סגי היה לו להיות מפיק ה"א ע"ש:

תפסיר רס"ג

בעינה, ולם יתפש פי אלגלד. פליוקפה סבעה איאם תיאניה: (ו) תים ינצרה פי אליום אלסאבע תיאניה. פאן כבא ולם יתפש פי אלגלד. פליטהרה פאנהא עארציה. ויגסל תיאבה ויטהר: (ז) ואן תפשת אלעארציה פי אלגלד. בעד מא אורי' לאלאמאם פטהרה. פליורא לה תיאניה: (ח) פאדיא ראהא לאלאמאם. קד תפשת פי גלדה. פלינגסה פאנהא ברץ:

שְׁבַעַת יָמִים שְׁנִית: וַיַּחְזִינִיהָ
כִּהְנָא בְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה. וְהָא מִכְתָּשָׂא קָם
כַּד הָוָה. לֹא אוֹסִיף מִכְתָּשָׂא בְּמִשְׁכָּא.
וַיִּסְגְּרִנִּיהָ כִּהְנָא, שְׁבַעַת יוֹמִין תַּנְנִנּוּת:
(שע) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֹתָו
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁנִית וְהִנֵּה
כִּהְנָה הַנֶּגַע וְלֹא-פָשָׂה הַנֶּגַע
בְּעוֹר וְטָהֲרוּ הַכֹּהֵן
מִסַּפַּחַת הָוָה וְכִבֵּס בְּגָדָיו

וְטָהֲרָה: וַיַּחְזִי כִּהְנָא יָתִיהָ. בְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תַּנְנִנּוּת. וְהָא
עָמָא מִכְתָּשָׂא. וְלֹא אוֹסִיף מִכְתָּשָׂא בְּמִשְׁכָּא. וַיִּדְבִּינִיהָ כִּהְנָא
עָדִיתָא הִיא, וַיַּצְבַּע לְבוֹשׁוֹהִי וַיִּדְבִּי: וְאִם פָּשָׂה תַּפְשָׂה
הַמִּסְפַּחַת בְּעוֹר אַחֲרֵי הִרְאָתוֹ אֶל-הַכֹּהֵן
לְטָהֲרָתוֹ וְנִרְאָה שְׁנִית אֶל-הַכֹּהֵן: וְאִם אוֹסְפָא תוֹסִיף
עָדִיתָא בְּמִשְׁכָּא. בְּתַר דִּיתַחְזִי. לְכִהְנָא לְדַכּוּתִיהָ. וַיַּתְחִזִּי תַּנְנִנּוּת
לְכִהְנָא: וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פָּשָׂתָה הַמִּסְפַּחַת
בְּעוֹר וְטָמְאוּ הַכֹּהֵן עֲרַעַת הָוָה: וַיַּחְזִי כִּהְנָא. וְהָא.
אוֹסִיפַת עָדִיתָא בְּמִשְׁכָּא. וַיִּסְאָבְנִיהָ כִּהְנָא סְגִירוּתָא הִיא: פ

— כ"י —

ובשיעורו הראשון: והסגירו שנית. הא אם פשה בשבוע ראשון טמא מחלט: וכהה. הבהה מראיתו, הא אם עמד במראיתו או פשה טמא: מספחת. שם נגע טהור: וכבס בגדיו וטהר. הואיל ונזקק להסגר נקרא טמא וצריך טבילה: וטמאו הכהן. ומשטמאו הרי הוא מחלט וזקוק לצפרים ולתגלחת ולקרבן האמור בפרשת זאת תהיה: צרעת הוא. המספחת הזאת: צרעת. לשון נקבה: נגע. לשון זכר:

תפסיר רס"ג

נִגַע צֹרַעַת כִּי תִהְיֶה
בְּאָדָם וְהוּבֵא אֶל-הַכֹּהֵן:
 מִכְתָּשׁ סְגִירוֹ. אָרִי תִהְיֶה בְּאִנְשָׁא. וְיִתִּיתִי
 לְוֹת כֹּהֵנָא: **וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהֵנָּה**
שְׂאֵת-לִבְנָה בְּעוֹר וְהִיא
הַפְּכָה שֶׁעַר לִבָּן וּמַחִית
בְּשָׂר חֵי בַשְּׂאֵת: וַיַּחֲזִי כֹהֵנָא.
 וְהָא עֲמָקָא חוֹרָא בְּמִשְׁכָּא. וְהִיא. הַפְּכַת
 שְׂעָרָא לְמַחֹר. וְרִשְׁסָא בְּשָׂר חֵי
 בְּעַמִּיקְתָּא: **וְהָא בְּעוֹר נֹשְׂנֵת**
הוּא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְטִמְאוֹ הַכֹּהֵן לֹא יִסְגְּרוֹנוּ כִּי
טִמְא הוּא: סְגִירוֹת עֲתִיקָא הִיא בְּמִשְׁךְ בְּשָׂרֶיהָ. וַיִּסְאֲבִינָה כֹהֵנָא.
 לֹא יִסְגְּרִינָהּ. אָרִי מְסָאב הוּא: **וְאִם פָּרוּחַ תִּפְרַח**
הַצֹּרַעַת בְּעוֹר וְכִסְתָּהּ הַצֹּרַעַת אֵת כָּל-עוֹר
הַנִּגַּע מִרְאֵשׁוֹ וְעַד-רַגְלָיו לְכָל-מְרֹאֵה עֵינָי הַכֹּהֵן:
 וְאִם מְסָגָא תִסְגִּי סְגִירוֹתָא בְּמִשְׁכָּא. וְתַחֲפִי סְגִירוֹתָא.
 יֵת כָּל מִשְׁךְ מִכְתָּשָׁא. מִרִישֵׁיהָ וְעַד רַגְלוֹהִי. לְכָל חִיזוֹ עֵינָי כֹהֵנָא:

— רס"י —

יומחית. סימני"ט זלט"ז [רפוי], שנהפך
 מקצת הלובן שבתוך השאת למראה בשר.
 אף הוא סימן טמאה, שער לבן בלא מחיה,
 ומחיה בלא שער לבן, ואף על פי שלא
 נאמרה מחיה בלא בשאת, אף בכל המראות
 ותולדותיהן הוא סימן טמאה: **יא צרעת**
זלך הרקדוק: ומזית. המ"ם מועמדת בגעיא בכל ספרי תימן:
 נֹשְׂנֵת הוּא. מִכָּה יִשְׁנָה הִיא תַּחַת הַמְּחִיָּה,
 וְחִבּוּרָהּ זֶה נִרְאֵית בְּרִיאָה מִלְּמַעְלָה וְתַחֲתִיָּה
 מִלְּאָה לַחַה, שְׁלֹא תֵאמַר הוּאִיל וְעֵלְתָה
 מִחִיָּה אֶטְהַרְנָה: **יב מראשו.** שְׁלֹאדָם וְעַד
 רַגְלָיו: **לְכָל מְרֹאֵה עֵינָי הַכֹּהֵן.** פֶּרֶט לְכַהֵן
 שְׁחֻשָּׁף מְאוּרוֹ:

תפסיר רס"ג

(יג) פלינציר אלאמאם. פאדיא קוד גיטא אלברץ גמיע בדנה. פליטהרה. אד' קוד אנקלב כלה אביציא פהו טאהר: יד) ואי יום צ'הר פיה לחם נקי פלינגסה: טו) באן ירא אלאמאם. אללחם אלנקי פינגסה. לאן גז מן אללחם אלנקי מע אלברץ נגס הו: טז) ואן רגע אללחם אלנקי ואנקלב אביציא. פלוגי אלי אלאמאם: יז) פאדיא נציר אלאמאם. אן אלבלא קוד

**וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהֵנָּה כִּסְתָהּ
הַצֵּרֶעַת אֶת-כָּל-בְּשָׂרוֹ
וְטָהַר אֶת-הַנֶּגַע כִּלּוֹ הַפֶּה:
לִבָּן טָהוֹר הוּא: וַיִּחְזִי כִּהְנָא. וְהָא
חֶפֶת סְגִירוּתָא יֵת כָּל בְּשָׂרֶיהָ. וַיִּדְבִּי יֵת
מִכְתָּשָׂא. כְּלִיָּהּ. אֶתְהַפִּיךְ לְמַחֹר דְּכִי
הוּא: וּבִיּוֹם הַרְאֹת בּוֹ
בְּשָׂר חַי יִטְמָא: וּבִיּוֹמָא דִּיתְחַזִּי
בִּיהּ. בְּשָׂרָא חַיָּא יְהִי מְסָאב: טו) וְרָאָה**

**הַכֹּהֵן אֶת-הַבֶּשֶׂר הַחַי וְטִמְאָהוּ הַבֶּשֶׂר הַחַי
טָמֵא הוּא צֵרֶעַת הוּא: וַיִּחְזִי כִּהְנָא. יֵת בְּשָׂרָא חַיָּא
וַיִּסְאַבְנִיָּהּ. בְּשָׂרָא חַיָּא. מְסָאב הוּא סְגִירוּתָא הוּא: טז) אִו כִּי
יָשׁוּב הַבֶּשֶׂר הַחַי וְנִהְפָּךְ לְלִבָּן וּבָא אֶל הַכֹּהֵן:
אִו אָרִי יִתּוּב. בְּשָׂרָא חַיָּא וַיִּתְהַפִּיךְ לְמַחֹר. וַיִּיְתִי לֹות כִּהְנָא:
וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהֵנָּה נִהְפָּךְ הַנֶּגַע לְלִבָּן וְטָהַר
הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע טָהוֹר הוּא: וַיִּחְזִינִיָּה כִּהְנָא. וְהָא.**

— רס"י —

רחב ונראית בו המחיה, למדנו הכתוב שתטמא: וביום. מה תלמוד לומר, ללמד יש יום שאתה רואה בו ויש יום שאין אתה רואה בו, מכאן אמרו חתן נותנין לו כל שבעת ימי המשחה לו ולכסותו ולביתו, וכן ברגל נותנין לו כל ימי הרגל: טו צרעת הוא. הבשר ההוא. בשר לשון זכר:

ויביום הראות בו בשר חי. אם צמחה בו מחיה הרי כבר פרש שהמחיה סימן טמאה, אלא הרי שהיה הנגע באחד מעשרים וארבעה ראשי אברים שאין מטמאין משום מחיה, לפי שאין נראה הנגע בלו באחד ששופע אלף ואלף, וחזר ראש האבר ונתגלה שפועו על ידי שמן, כגון שהבריא ונעשה

תפסיר רס"ג

אנקלב אביצא. פליטהרה אנה טאהר: יח) ואי אנטאן. פאן פי גלד בדנה קרת. פברא: יט) וצאר פי מוצעה שאמה ביצא או בקעה ביצא מחמרה. פליורה לאלאמאם: כ) פאדיא ראוי אלאמאם. מנצירהא מתספל (י"ג: מסתספל) מן אלגלד. ושערהא קד אנקלב אביצא. פלינגטה. לאנהא בלא ברץ קד אנתשר פי אלקרת: כא) ואן הו ינצירהא. ולם יכון פיהא שער אביץ. וליסת מתספלה (י"ג: מסתספלה) מן אלגלד. בל כאביה. פליוקפה סבעה איאם:

אתהפיד מכתשא למחור. וידפי כהנא.

ית מכתשא דכי הוא: פ (שלישי)

שלישי בספר תימן שני כשרון מחוברות בסת"י

ובשר כי יהיה בו בערו

שחין ונרפא: ואנש. ארי יהי ביה

במשביה שחנא. ויתסי: יט) והיה

במקום השחין שאת

לבנה או בהרת לבנה

אדמדמת ונראה אל הפה:

ויהי. באתר שחנא עמקא חורא. או

בהרא חורא סמקא. ויתחוי לכהנא:

ב וראה הפה והנה מראה שפל מן העור

ושערה הפך לבן וטמאו הפה נגע צרעת

הוא בשחין פרחה: ויחוי כהנא. והא מחזהא מפיד מן

משפא. ושערה אתהפיד למחור. ויסאבניה כהנא. מכתש סגירותא

היא בשחנא סגיאת: כא) ואם | יראה הפה והנה

אין-בה שער לבן ושפלה איננה מן העור

והיא כהה והסגירו הפה שבעת ימים:

רס"י

יח) שחין. לשון חמום, שנתחמם הברשור בלקוי הבא לו מחמת מכה, שלא מחמת האור: ונרפא. השחין העלה ארוכה ובמקומו העלה נגע אחר: יט) או בהרת

זולק הרקרוק: כ) והנה מראה. תיבת מראה בפשטא אחת בכל התיגאן והיא מלרע:

שמון המור (י) בויבערו. המנהג להפריד ביניהם.

תפסיר רס"ג

כב) ואן הי תפשות פי אלגלד. פלינגסה פאנדה בלא: כג) פאן וקפת מכאנדה ולם תתפש. פהי מן אתיר אלקרת. פליטהרה אלמאם: כד) אי אנסאן פאן פי גלדה פי נאר. תים צאר גז אלפי בקעה ביציא מחמרה או ביציא פקט: כה) פלינצרהא אלמאם. פאן אנקלב אלשער אביציא וכאן מנצרהא עמיק מן אלגלד. פהו ברין אנתשר

ואם יחזינה כהנא. והא לית בה שער חזיר. ומכיא ליתתהא. מן משכא והיא עמיא. ויסגרניה כהנא שבא יומין:

כב ואם פשה תפשה בעור

וטמא הכהן אתו נגע הוא:

ואם אוספא תוסיף במשכא. ויסאב

כהנא. יתיה מכתשא היא: כג) **ואם**

תחתיה תעמד בהרת

לא פשתה צרבת השחין

הוא וטהרו הכהן: ואם באתרה. קמת בהרתא לא אוסיפת.

רושם שחנא היא. וידביניה כהנא: **ס** (דביעי) (שני כשהן מחוברות)

כד או בשר כי יהיה בערו מכות

אש והיתה מחית המכה בהרת לבנה

אדמדמת או לבנה: או אנש. ארי יהי במשפיה כואה דנור.

ויהי רושם כואה. בהרא. חורא סמקא או חורא: כה) **וראה אתה**

הכהן והנה נהפך שער לבן בהרת ומראה

עמק מן העור צרעת הוא במכה פרח

— רס"י —

כמראה חמה עמוקה מן הצל: כז) **נגע הוא.** מחמת חמום, כמו (יחזקאל כא ג) ונצרבו בה השאת הזאת או בהרת: כח) **תחתיה.** כל פנים, ריטויי"ר זלט"ז: **צרבת.** ריטויימי"ט במקומה: **צרבת השחין.** כתרגומו רושם שחנא, אינו אלא רושם החמום הנכר בבשר. כל צרבת לשון רגיעת עור הנרגע זולק הדקדוק: כד) **היתה.** הוי"ו געיא: **מחית.** מאריך במ"ם: כה) **ומראה עמק.** תיבת ומראה בפשטא אחת בכל התיגאן והיא מלרע:

תפסיר רס"ג

וּטְמֵא אֶתְּךָ הַכֹּהֵן נִגַע

צָרַעַת הוּא: וַיְחַזֵּי יָתֶהּ כְּהֵנָּה. וְהָאֵתְּהֵפִיךְ שְׁעָרָא לְמַחֲוֹר בְּבִהְרֵתָא. וּמְחֻזָּהָא עֲמִיק מִן מִשְׁכָּא. סְגִירוּתָא הִיא. בְּכוּאָה סְגִיאת. וַיִּסְאִיב יָתֶיהּ כְּהֵנָּה. מִכְתָּשׁ סְגִירוּתָא הִיא: **כִּי וְאִם**

יֵרְאֵנָה הַכֹּהֵן וְהֵנָּה אֵינֶנּוּ בַּבְּהֵרֶת שְׁעָר לִבָּן וְשִׁפְלָה אֵינֶנָּה מִן־הָעוֹר וְהוּא כִּהָּה וְהִסְגִּירוּ הַכֹּהֵן שְׁבַעַת

פי אלפי. פלינגסה אלאמאם: (כו) פאן ראהא אלאמאם. וליס פיה שער אביץ. וליסת מטספלה (י"ג: מטספלה) מן אלגלד. בל כאביה. פליוקפה סבעה איאם: (כז) פינצירהא פי אליום אלסאבע. פאן תפשת פי אלגלד. פלינגסה פאנהא בלא ברץ: (כח) ואן זקפת מכאנהא. לם תתפש פי אל גלד ויהי כאביה. פהי מן אתיר אלפי. פליטהרה אלאמאם. פאנהא תשייט אלפי:

יָמִים: וְאִם יְחֻזְנָה כְּהֵנָּה. וְהָא לִית בְּבִהְרֵתָא שְׁעָר חִיּוֹר. וּמִכִּיבָא לִיתָהּ. מִן מִשְׁכָּא וְהִיא עֲמִיא. וַיִּסְגְּרֵנִיהּ כְּהֵנָּה שְׁבַעַת יוֹמִין:

כִּי וְרָאָהּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם־פָּשָׂה תִפְשָׂה בְּעוֹר וּטְמֵא אֶתְּךָ הַכֹּהֵן אִתּוֹ נִגַע צָרַעַת הוּא: וַיְחַזְּנֵנִיהּ

כְּהֵנָּה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה. אִם אוֹסְפָא תוֹסִיף בְּמִשְׁכָּא. וַיִּסְאִיב כְּהֵנָּה יָתֶיהּ. מִכְתָּשׁ סְגִירוּתָא הִיא: **כִּי וְאִם־תַּחֲתִיהּ תַעֲמֹד**

הַבְּהֵרֶת לֹא־פָשְׂתָה בְּעוֹר וְהוּא כִּהָּה שְׂאֵת הַמְּכוּה הוּא וְטָהְרוּ הַכֹּהֵן כִּי־צָרְבַת הַמְּכוּה

הוּא: וְאִם בְּאַתְרָהּ קָמַת בְּהֵרֵתָא. לָא אוֹסִיפַת בְּמִשְׁכָּא וְהִיא עֲמִיא. עֵמֶק כְּוָאָה הִיא. וַיִּדְבְּנֵנִיהּ כְּהֵנָּה. אֲרִי רוּשָׁם כְּוָאָה הִיא: **פ**

— רס"י —

וסימני שחין שוים הם, ולמה חלקן הכתוב. גריס בשחין וחצי גריס במכוה לא ידנו לומר שאין מצטרפין זה עם זה גלד חצי כגריס:

תפסיר רס"ג

כט) ואי רגל או אמראה. פאן ביה בלא ברין. פי ראסה או פי לחיתה: ל) פלינצירה אלאמאם. פאן פאן מנצירה עמיק מן אלגלד. ופיה שער אצהב דקיק. פלינגסה אלאמאם פאנה כלה. והו ברין אלדאס או אללחיה: לא) ואדיא ראה. וליס מנצירה עמיק מן אלגלד. וליס פיה שער אסוד. פליוקפה סבעה איאם: לב) תים ינצירה פי אליום אלסאבע. פהו אן לם יתפש.

כט) חמישי בספרי תימן כף שלישי בשון מחוברות בסת"י

וְאִישׁ אִו אִשָּׁה כִּי-

יְהִי בּוֹ נֶגַע בְּרֹאשׁ אִו

בְּזָקָן: וּגְבַר אִו אִתָּא. אָרִי יְהִי בִּיה

מִכְתָּשָׂא. בְּרִישׁ אִו בְּדָקָן: ל) וְרָאָה

הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהֵנִיחַ

מִרְאֵהוּ עֶמֶק מִן־הָעוֹר וּבּוֹ

שָׁעַר צָהָב דָּק וְטָמְא אֹתוֹ

הַכֹּהֵן נִתְקַ הוּא עָרַעַת הָרֹאשׁ אִו הַזָּקָן הוּא:

וּיְחֹזִי כְּהֵנָּא יֵת מִכְתָּשָׂא. וְהָא מְחֹזְהִי עִמִּיק מִן מִשְׁכָּא. וּבִיה. שָׁעַר

סוּמָק דְּעֵדֶק. וַיִּסְאִיב יֵתִיה כְּהֵנָּא נִתְקָא הוּא. סְגִירוֹת רִישָׂא. אִו דְּקִנָּא

הוּא: ל) וְכִי־יִרְאָה הַכֹּהֵן אֶת־נֶגַע הַנֶּתֶק וְהֵנִיחַ

אִין־מִרְאֵהוּ עֶמֶק מִן הָעוֹר וְשָׁעַר שָׁחַר אִין בּוֹ

וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־נֶגַע הַנֶּתֶק שְׁבַעַת יָמִים:

וְאָרִי יְחֹזִי כְּהֵנָּא יֵת מִכְתָּשׁ נִתְקָא. וְהָא לִית מְחֹזְהִי עִמִּיק מִן מִשְׁכָּא.

וּשָׁעַר אֶפְס לִית בִּיה. וַיִּסְגֵר כְּהֵנָּא. יֵת מִכְתָּשׁ נִתְקָא שְׁבַעַא יוֹמִין:

ל) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהֵנִיחַ

— רס"י —

בו. הא אם היה בו שער שחור, טהור. ואין צריך להסגר ששער שחור סימן טהרה הוא בנתקים, כמו שצאמר (פסוק לו) ושער שחור צמח בו וגוי: לז והנה לא פשה וגוי. הא אם פשה או היה בו שער צהוב טמא:

כט בראש או בזקן. בא הכתוב לחלק בין נגע שבמקום שער לנגע שבמקום בשר, שזה סימנו בשער לבן וזה סימנו בשער צהוב: לו בו שער צהב. שנהפך שער שחור שבו לצהוב: נתק הוא. כף שמו שלנגע שבמקום שער: לא ושער שחר אין

שימו המור (כט) ואיש או אשה. המנהג להפריד ביניהם. וכן בפסוק לח וכן בכל מקום.

תפסיר רס"ג

ולם יציר פיה שער אצהב. ומנצירה לים עמיק מן אלגלד: (לג) פחלקן שערה. סוא מוציע אלכילף. וינקפה סבעה איאם תאניה: לד) תים ינצירה פי אליום אלסאבע. פאן הו לם יתפש פי אלגלד. ומנצירה מע דיאך לים עמיק מן אלגלד. פליטרה אלאמאם. ויגסל תיאבה ליטרה: לה) ואן תפשא אלכילף פי בדנה. בעד טהרה:

לֹא־פֶשֶׁה הַנְּתֵק וְלֹא־הִיָּה
בּוֹ שֶׁעַר צֶהָב וּמְרֹאֵה
הַנְּתֵק אֵין עֵמֶק מִן־הָעוֹר:
וַיַּחֲזִי כִּהְנָא יֵת מִכְתָּשָׂא בְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה.
וְהָא לָא אוֹסִיף נְתֵקָא. וְלֹא הָוָה בֵּיה
שֶׁעַר סוּמָק. וּמְחֲזִי נְתֵקָא. לִית עֵמִיק מִן
מִשְׁכָּא: לָג וְהִתְגַּלַּח וְאֶת־
הַנְּתֵק לֹא יִגְלַח וְהִסְגִּיר
הִכְהִין אֶת־הַנְּתֵק שְׁבַעַת

יָמִים שְׁנִית: וַיִּגְלַח סַחְרָנִי נְתֵקָא. וּדְעָם נְתֵקָא לָא יִגְלַח. וַיִּסְגֵר
כִּהְנָא יֵת נְתֵקָא. שְׁבַעַת יוֹמִין תַּנְיִנוֹת: לָד וְרָאָה הִכְהִין
אֶת־הַנְּתֵק בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה לֹא־פֶשֶׁה
הַנְּתֵק בְּעוֹר וּמְרֹאֵהוּ אֵינְנוּ עֵמֶק מִן־הָעוֹר
וְטָהַר אֹתוֹ הִכְהִין וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְטָהַר: וַיַּחֲזִי כִּהְנָא יֵת
נְתֵקָא בְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה. וְהָא לָא אוֹסִיף נְתֵקָא בְּמִשְׁכָּא. וּמְחֲזִיהִי
לִיתוּהִי עֵמִיק מִן מִשְׁכָּא. וַיִּדְבִי יֵתִיה כִּהְנָא. וַיִּצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וַיִּדְבִי:
לָה וְאִם־פֶּשֶׁה יִפְשֶׁה הַנְּתֵק בְּעוֹר אַחֲרֵי
טָהַרְתּוֹ: וְאִם אוֹסְפָא יוֹסֵף. נְתֵקָא בְּמִשְׁכָּא. בְּתַר דְּכּוּתִיָּה:

— רס"י —

לכ אחרי טהרתו. אין לי אלא פושע
לאחר הפטור, מנין אף בסוף שבוע
ראשון ובסוף שבוע שני, תלמוד לומר
פשה יפשה:

לג והתגלח. סביבות הנתק; ואת הנתק לא
יגלח. מניח שתי שערות סמוך לו סביב, כדי
שיהא נכר אם פשה, שאם יפשה ועבר
השערות ויצא למקום הגלות, טמא:

תפסיר רס"ג

לו) פינצירה אלאמאם. קוד
תפשא פי אלגלד. פלא יפחץ ען
אלשער אלאצהב. בברחאן
אנה נגס: לו) ואן הו זקף
בעינה. ונבת פיה שער אסוד.
פקד ברא והו טאהר. פליטהרה
אלאמאם: לח) ואי רגל או
אמראה. כאן פי גלד בדנה
בקע בקע ביץ: לט) פינציר
אלאמאם. פאדיא פי גלוד
אבדאנהם. בקע כאפיה פי
ביאציהא. פהו בהק. אנתשר
פי אלגלד והו טאהר:

לו וראהו הפהן והנה פשה
הנתק בעור לא יבקר הפהן
לשער הצהב טמא הוא:
ויחזיניה כהנא. והא. אוסיף נתקא
במשפא. לא יבקר כהנא. לשער סומק
מסאב הוא: לו ואם בעיניו
עמד הנתק ושער שחר
צמח בו נרפא הנתק
טהור הוא וטהרו הפהן:
ואם פד הוה קם נתקא. ושער אפם

צמח ביה. אתסי נתקא דכי הוא. וידביניה כהנא: ס

רביעי כשהו מהוברות בסת"י לה ואיש או-אשה כי יהיה

בעור-בשרם בהרת בהרת לבנת: וגבר או אתא.

ארי יהי במשך בשרהון בהרן. בהרן חורן: לט וראה הפהן

והנה בעור-בשרם בהרת פהות לבנת בהק

הוא פרח בעור טהור הוא: ויחזי כהנא. והא במשך

בשרהון. בהרן עמין חורן. בהקא הוא. סגי במשפא דכי הוא: ס

רס"י

לו ושער שחר. מנין אף הירוק והאדום
שאינו צהוב. תלמוד לומר ושער.
ולמה צהוב דומה, לתבנית הוהב. צהוב,
כמו וְהוּב אוּרֻזִּים זלע"ז [והוב]: טהור הוא
וטהרו הפהן. הא טמא שטהרו הפהן,
לא טהור: לה בהרת. חברבורות:

לט פהות לבנת. שאין לוכן שלהן עז אלא
בהה: בהק. כמין לוכן הנראה בבשר אדם
אדום, שקוין כו"ס [אדמוני]. בין
חברבורות אדמימותו, קרוי בהק, כאיש
עדשן שבין עדשה לעדשה מבהיק
הבשר בלוכן צח:

תפסיר רס"ג

(שישי) (שלישי כשהן מחוברות)

וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ

מִקְרַח הוּא טְהוֹר הוּא: וּגְבֵר.

אָרִי יִתֵּר שְׁעַר רִישִׁיהָ קְרִיחַ הוּא דְכִי

הוּא: וְאִם מִפְּאֵת פָּנָיו

יִמְרֹט רֹאשׁוֹ גִבַּח הוּא

טְהוֹר הוּא: וְאִם מִקְבִּיל אִפְוֵהי.

יִתֵּר שְׁעַר רִישִׁיהָ גְלִישׁ הוּא דְכִי הוּא:

וְכִי־יִהְיֶה בְּקִרְחַת אִו

בְּגִבַּחַת נִגַּע לֶבֶן אֲדָמָדָם צִרְעַת פְּרִחַת הוּא

בְּקִרְחַתוֹ אִו בְּגִבַּחַתוֹ: וְאָרִי יִהְיֶה בְּקִרְחוֹתָא אִו בְּגִלְיֹשׁוֹתָא.

מִכְתָּשׁ חִיּוֹר סְמוּק. סְגִירוֹת סְגִיָּא הִיא בְּקִרְחוֹתִיהָ אִו בְּגִלְיֹשׁוֹתִיהָ:

וְרָאָה אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְהֵנִיחַ שְׂאֵת־הַנֶּגַע לְבִנְיָה

אֲדָמָדָם בְּקִרְחַתוֹ אִו בְּגִבַּחַתוֹ כִּמְרָאָה צִרְעַת

עוֹר בְּשָׂר: וַיַּחְזִי יָתִיב כְּהֵנָּא. וְהָא עוֹמֵק מִכְתָּשָׁא חִיּוֹר סְמוּק.

— כ"י —

לומר נגע: מן כמראה צרעת עור בשר. כמראה הצרעת האמור בפרשת עור בשר (פסוק 3) אדם כי יהיה בעור בשרו. ומה אמור בו, שמטמא בארבע מראות ונדון בשני שבועות, ולא כמראה צרעת האמור בשחין ומכנה, שהוא נדון בשבוע אחד, ולא כמראה נתקין של מקום שער שאין מטמאין בארבע מראות שאות ותולדתה, בהרת ותולדתה:

מקרח הוא טהור הוא. טהור מטמאת נתקין, שאינו נדון בסימני ראש וזקן, שהם מקום שער, אלא בסימני נגע עור בשר בשער לבן, מהזיה ופשיון: מן ואם מפאת פניו. משפוע קדקד כלפי פניו קרוי גבחת, ואף הצדעין שמכאן ומכאן בכלל. ומשפוע קדקד כלפי אחוריו קרוי קרחת: מן נגע לבן אדמדום. פתוח. מנין שאר המראות, תלמוד

זילק הדקדוק: מן נגע לבן אדמדום. בתיגאן שראיתי מהם הרבה נגע במארכה לבן בטפחא:

מ) ואי אנסאן אנתתף שערך. פהו אלאצלע וְהו טאהר (מא) ואן אנתתף מן גההי וגההי. פהו אלאגלח וְהו טאהר: (מב) פאן פאן פי אלצלעה או פי אלגלחה. בלא ביאץ' מחפר. פינכפן אן יפון ברץ. קד אנתשר פי צלעתה או פי גלחתה: (מג) פלינציר אלאמאם. אן פאנת שאמהי אלבלא ביציא מחפרה. פי צלעתה או פי גלחתה. עלי סביל מנאציר ברץ סאיר גלד אלבדן

תפסיר רס"ג

ואחכאמיהא: (מד) פהו רגל אברץ והו נגס. פלינגסה אלאמאם תנגיסא פאן בלאה פי ראסה: (מה) ואלאברץ אלד'י בה אלבלא. יגב אן תכון תיאבה ממוקה וראסה יפון שעתיא. ויתלתים עלי שארבה. וינאדי אלנגס אלנגס: (מו) טול מא אקאם פיה אלבלא. ינגס פאנה נגס. פליגלס פרדא. כארג אלעספר יפון מקאמה: (מז) ואי תיוב פאן פיה בלא ברץ. מן תיוב צוף או פתאן:

בְּקַרְחוֹתֶיהָ אוּ בְגַלְיֹשׁוֹתֶיהָ. כְּמַחֲזֵי סְגִירוֹת
מִשְׁךְ בְּשָׂרָא: **מִדְּ אִישׁ-צָרוּעַ הוּא**
טָמֵא הוּא טָמֵא יִטְמְאוּנוּ
הַכֹּהֵן בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ: גְּבַר סְגִיר
הוּא מְסֻאָב הוּא. סֻאָבָא יִסְאָבְנִיהָ.
כִּהְנָא בְּרִישִׁיהָ מִכְתָּשִׁיהָ: **מִדְּ וְהִצָּרוּעַ**
אֲשֶׁר-בּוֹ הִנֵּעַ בְּגָדָיו יֵהְיוּ
פְּרָמִים וְרֹאשׁוֹ יֵהְיֶה פָרוּעַ
וְעַל-שָׂפָם יַעֲטָה וְטָמֵא

טָמֵא יִקְרָא: וסגירא דביה מכתשא. לבושוהי. יהון מבזעין ורישיה יהי פריע. ועל שפם כאבילא יתעטר. ולא תסתאבו ולא תסתאבו יקרי: **מִדְּ כָל-יָמֵי אֲשֶׁר הִנֵּעַ בּוֹ יִטְמְאוּ**
טָמֵא הוּא בְּדָד יֵשֵׁב מְחוּץ לְמַחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ: כָּל
יומין. דמכתשא ביה. יהי מסאב מסאב הוא. בלחודוהי יתיב. מברא למשריתא מותביה: **ס ❀ שְׂבִיעֵי בְּסֻפְרֵי ❀ מִדְּ וְהִבְגֵד כִּי-יֵהְיֶה**
בּוֹ נִגַע צָרַעַת בְּבִגְדוֹ אֹמֵר אֹמֵר אוּ בְּבִגְדוֹ פְּשָׁתָיִם:

— רס"י —

משמיע שהוא טמא ויפרשו ממנו: **מִדְּ בְּדָד יֵשֵׁב.** שלא יהיו שאר טמאים יושבים עמו. ואמרו רבותינו מה נשתנה משאר טמאים לישוב בדד, הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו, אף הוא יבדל: **מְחוּץ לְמַחֲנֶה.** חוץ לשלש מחנות:

מִדְּ בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ. אין לי אלא נתקין, מנין לרבות שאר המנגעים, תלמוד לומר טמא יטמאנו, לרבות את כלן. על כלן הוא אומר בגדיו יהיו פרומים וגו': **מִכְּפְּרָמִים.** קרועים: **פָּרוּעַ.** מגדל שער: **וְעַל שָׂפָם יַעֲטָה.** כאבל: **שָׂפָם.** שער השפתים גימט"ן **בְּלִט"ו [שפם]: וְטָמֵא וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא.**

זולק הדקדוק: **מִדְּ וְטָמֵא וְטָמֵא יִקְרָא.** אין כאן פסיק בכל ספרי תימן:

תפסיר רס"ג

מח) או סדא או לחמה. מן
 כתאן וצוף. או פי גלד. או
 ממיא צנע מנה: מט) וכאן
 אלבלא. אכיצרא או אחמרא.
 פי אלת'זב או אלגלד. או
 אלסדא או אללחמה או פי שי
 מן אנא אלגלוד. פדיאלך הו
 בלא ברין. פליורא לאלאמאם:
 נ) פאדיא ראה אוקפה סבעה
 איאם: נא) תים ינצירה פי
 אליום אלסאבע. פאן תפשא
 אלבלא. פי אלת'זב או אלסדא
 או אללחמה או פי אלגלד.
 וסאיר מא יעמל מן אלגלוד

ולבושא. ארי יהי ביה מכתש סגירו.
 בלבוש עמר. או בלבוש פתן: מח או
 בשתי או בערב לפשתים
 ולצמר או בעור או בכל-
 מלאכת עור: או בשתיא או
 בערבא. לכתנא ולעמרא. או במשפא.
 או בכל עבדת משך: מט והיה
 הנגע ירקרק | או אדמדם
 בבגד או בעור או בשתי
 או בערב או בכל-כלי-עור

נגע צרעת הוא והראה את-הכהן: ויהי מכתשא.
 ירוק או סמוק. בלבושא או במשפא. או בשתיא או בערבא או
 בכל מאן דמשך. מכתש סגירותא הוא. ויתחוי לכהנא: נ וראה
 הכהן את-הנגע והסגיר את-הנגע שבעת
 ימים: ויתחוי כהנא ית מכתשא. ויסגר ית מכתשא שבעא יומין:
 נ וראה את-הנגע ביום השביעי פי-פשה
 הנגע בבגד או בשתי או בערב או בעור לכל
 אשר-יעשה העור למלאכה צרעת ממארת

— רש"י —

מח לפשתים ולצמר. שלפשתים או שנעשה בו מלאכה: מט ירקרק. ירוק
 שלצמר: או בעור. זה עור שלא נעשה בו שבירקין: אדמדם. אדם שבאדמים: נא צרעת
 מלאכה: או בכל מלאכת עור. זה עור ממארת. לשון סלון ממאיר (יחזקאל כח כד).

וזלק הדקדוק: מח או בשתי. בלא פתח השוא (מהר"ם):

תפסיר רס"ג

מצנועא. פדיאך בלא ברץ מאחק וְהוּ נָגַס: (נב) פליחרק אלתיוב. או אלסדא או אללחמה. כאן מן צוף או פתאן. או גמיע אניה אלגלוד. אלד"י יכון פיהא אלבלא. פאנה ברץ מאחק. לדיאלך יתרק באלנאר: (נג) ואן ראה אלאמאם. פאדיאה לם יתפש פי אלתיוב. או אלסדא או אללחמה. או גמיע אניה אלגלוד: (נד) פליאמר בגסלה. ויוקפה סבעה איאם תיאניה:

הַנֶּגַע טָמֵא הוּא: וַיַּחֲזִי יְת מִכְתָּשָׁא בְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה. אַרְי אֹסִיף מִכְתָּשָׁא בְּלוֹשָׁא. או בִּשְׂתֵיָא או בְּעֶרְבָא או בְּמִשְׁפָּא. לְכֹל. דִּיתְעֵבִיד מִשְׁפָּא לְעֵבִידְתָּא. סְגִירוֹת מְחֻסְרָא. מִכְתָּשָׁא מְסֻאָב הוּא: **וְשָׂרְף אֶת־הַבָּגָד או אֶת־הַשְּׂתֵי | או אֶת־הָעֶרֶב בַּצֹּמֶר או בַּפְּשָׁתִים או אֶת־כָּל־כְּלֵי הָעוֹר אֲשֶׁר־יְהִיָּה בּוֹ הַנֶּגַע**

כִּי־צִרְעַת מִמְּאֲרַת הוּא בָּאֵשׁ תִּשְׂרָף: וַיֻּקִּיד יְת לְבוֹשָׁא. או יְת שְׂתֵיָא או יְת עֶרְבָא. בְּעֶמְרָא או בְּכֹתָנָא. או יְת כָּל מָאן דְּמִשְׁךְ. דִּיהִי בֵיה מִכְתָּשָׁא. אַרְי סְגִירוֹת מְחֻסְרָא הִיא. בְּנוֹרָא תַתּוּקֵד: **וְאִם יֵרָאָה הַכֹּהֵן וְהֵיחָה לֹא־פֶשֶׁה הַנֶּגַע בַּבָּגָד או בַּשְּׂתֵי או בְּעֶרֶב או בְּכָל־כְּלֵי־עוֹר:** וְאִם יַחֲזִי כֹהֵנָא. וְהָא לֹא אֹסִיף מִכְתָּשָׁא. בְּלוֹשָׁא. או בִּשְׂתֵיָא או בְּעֶרְבָא. או בְּכָל מָאן דְּמִשְׁךְ: **וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְכִבְּסוּ אֶת אֲשֶׁר־בּוֹ הַנֶּגַע וְהִסְגִּירוּ שְׁבַעֵת יָמִים שְׁנִית:** וַיִּפְקִיד כֹּהֵנָא. וַיַּחֲרוֹן. יְת דְּבִיה מִכְתָּשָׁא. וַיִּסְגְּרֵיהָ שְׁבַעֵא יוֹמִין תְּנַנְיֹת:

— רס"י —

תלמוד לומר בצמר או בפשתים, להוציא את האימרויות שבו, שהן ממין אחר. אימרויות לשון שפה, כמו אימרא: **כי את אשר בו הנגע** בלבד, תלמוד לומר את אשר בו הנגע. יכול כל הבגד כלו טעון כבוס, תלמוד לומר

פוייניט בלטיי [דוקרן]. ומדרשו תן בו מארה שלא תהנה המנו: **כב בצמר או בפשתים.** של צמר או שלפשתים, והו פשוטו. ומדרשו יכול יביא גזי צמר ואניצי פשתן וישרפם עמו, תלמוד לומר היא באש תשרף. אינה צריכה דבר אחר עמה. אם בן מה

תפסיר רס"ג

(שביעי) (רביעי כשהן מחוברות) וְרָאָה

הַכֹּהֵן אַחֲרָי | הַכֶּבֶס אֶת-
הַנֶּגַע וְהֵנָּה לֹא-הָפֵךְ הַנֶּגַע
אֶת-עֵינוֹ וְהֵנִיֵּעַ לֹא-פָשָׂה
טָמֵא הוּא בְּאִשׁ תִּשְׂרָפוּ
פְּחָתָת הוּא בְּקִרְחָתוֹ אוֹ

נה) תים ינצירה בעד מא
גסל. פאן פאן לם ינקלב
לונה ולם יתפש. פהו נגס.
פליתרק באלנאר. ודי מהלפה
פאנת פי סחקתה או פי
זיברתה: נו) ואן ראה קד כבי
בעד מא גסל. פליכרקה
מן אלתיוב או אלגלד. ויקטעה
מן אלסדא או אללחמה:

בְּגִבְחָתוֹ: וַיִּחַזֵּי כְהֵנָּא. בְּתֵר דְחִוְרוֹ יֵת מִכְתָּשָׂא. וְהָא. לָא שָׁנָא
מִכְתָּשָׂא מִן כַּד הָוָה וּמִכְתָּשָׂא לָא אוֹסִיף. מְסֹאֵב הוּא. בְּנוֹרָא
תִּיקְדָנִיָּה. תִּבְרָא הִיא. בְּשַׁחִיקוּתִיָּה אוֹ בְּחִדְתוּתִיָּה: וְאִם רָאָה
הַכֹּהֵן וְהֵנָּה כִּהְיָה הַנֶּגַע אַחֲרָי הַכֶּבֶס אֹתוֹ וְקָרַע
אֹתוֹ מִן-הַבֶּגֶד אוֹ מִן-הָעוֹר אוֹ מִן-הַשֶּׁתִּי אוֹ מִן-
הָעֶרְב: וְאִם חָזָא כְהֵנָּא. וְהָא עָמָא מִכְתָּשָׂא. בְּתֵר דְחִוְרוֹ יֵתִיָּה.
וַיִּבְזַע יֵתִיָּה. מִן לְבוּשָׂא אוֹ מִן מִשְׁכָּא. אוֹ מִן שֶׁתִּיָּא אוֹ מִן עֶרְבָא:

— כִּשׁוּי —

בחדותותיה: קרחתו. שחקים ישנים. ומפני
המדרש שהצרך לגורה שזה מנין לפריחה
בבגדים שהיא טהורה, נאמרה קרחת וגבחת
באדם, ונאמרה קרחת וגבחת בבגדים, מה
להלן פרח בכלו טהור, אף כאן פרח בכלו
טהור, לכה אחז הכתוב לשון קרחת וגבחת.
ולענין פרושו ותרומו זהו משמעו קרחת
לשון ישנים, וגבחת לשון חדשים, כאלו
נכתב באחריתו או בקדמותו, שהקרחת לשון
אחוריים והגבחת לשון פנים, כמו שכתוב
(פסוק ט) ואם מפאת פניו וגוי, והקרחת כל
ששופע ויורד מן הקדקד וילאחרי, כה
מפורש בתורת כהנים: ויקרע אתו. יקרע
מקום הנגע מן הבגד וישרפנו:

הנגע. הא פיצד, יכבס מן הבגד עמו:
וכ אחרי הכבס. לשון העשות: לא הפך
הנגע את עינו. לא הכהה מפראיתו: והנגע
לא פשה. שמענו שאם לא הפך ולא פשה
טמא, ואין צריך לומר לא הפך ופשה. הפך
ולא פשה אינו יודע מה יעשה לו, תלמוד
לומר והסגיר את הנגע, מכל מקום, דברי
רבי יהודה. וחקמים אומרים וכו', בדאיתא
בתורת כהנים. ורמזתיה כאן לישב המקרא
על אפניו: פחתת היא. לשון גמא, כמו
(שמואל ב' י"ט) באחת הפחתים, כלומר שפלה
היא, נגע שמראיו שוקעין: בקרחתו או
בגבחתו. בתרגומו בשחיקותיה או

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנִבְיָאִים טוֹבִים. וְרָצָה
בְּדִבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה,
בְּמִשָּׁה עֲבָדוֹ, וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנִבְיָאֵי, הָאֵמֶת וְהַצְדִּיק: (אמין)

הַפְּטֵרָה דְאֵשָׁה כִּי תִזְרִיעַ

במלכים ב' סימן ד'

וְאִישׁ בָּא מִבַּעַל שְׁלֶשָׁה וַיָּבֵא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם
בְּפוּרִים עֲשָׂרִים-לֶחֶם שְׁעָרִים וְכַרְמֶל בְּעֻקְלָנוּ
וַיֹּאמֶר תֵּן לָעַם וַיֹּאכְלוּ: וַגְּבָרָא אָתָּא, מֵאַרְע דְּרוּמָא. וַאִיתִי
לְנִבְיָא דִּי. לֶחִים בְּפוּרִין, עֶסְרִין טְלָמִין דְּלֶחִים שְׁעָרִין. וּפִירוּכָן, בְּלִבְשִׁיָּה.
וַאֲמַר. הֵב לְעַמָּא, וַיִּכְלוּ: ב וַיֹּאמֶר מִשְׁרָתוֹ מָה אַתָּן זֶה לְפָנַי
מֵאָה אִישׁ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעַם וַיֹּאכְלוּ כִּי כַּה אָמַר יְהוָה
אֲכֹל וְהוֹתַר: וַאֲמַר, מִשְׁמִשְׁנִיָּה. מָא, אַתִּין דִּין. קְדָם, מֵאָה גְּבָרָא.
וַאֲמַר. הֵב לְעַמָּא, וַיִּכְלוּ. אַרִי כְּדָנָן, אָמַר יי. ייכְלוּ, וַיִּתְרוּ: ג וַיִּתֵּן
לְפָנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּתְרוּ כְּדָבָר יְהוָה: וַיֵּהֵב קְדָמֵיהוֹן. וַאֲכָלוּ
וַאֲשָׂאוּ, כְּפִתְגָמָא דִּי: ד וְנִעְמָן שַׁר-עֲבָא מֶלֶךְ-אַרְם הִיָּה
אִישׁ גָּדוֹל לְפָנַי אֲדָנָיו וְנִשְׂא פָנִים כִּי-בּוֹ נִתְּן-יְהוָה
תְּשׁוּעָה לְאַרְם וְהָאִישׁ הִיָּה גְּבוּר חֵיל מְצַרְעֵ: וְנִעְמָן. רַב
חֵילָא דְּמֶלְכָא דְאַרְם. הוּוּ גְּבַר רַב קְדָם רַבּוּנֵיה, וְנָסִיב אִפִּין. אַרִי עַל
יְדוּהֵי. עַבְד יי נִצְחָנָא, לְאַנְשׁ אַרְם. וַגְּבָרָא. הוּוּ, גְּבַר חֵילָא. וְהוּא לְקַי,
בְּסִגְרוּתָא: ה וְאַרְם יֵצְאוּ גְּדוּדִים וַיִּשְׁבּוּ מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל
נִעְרָה קִטְנָה וְתֵהִי לְפָנַי אִשְׁת נִעְמָן: וַאֲנִשׁ אַרְם, נִפְקוּ
כְּמִשְׁרִין. וַשְּׁבוּ. מֵאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל, עוֹלִימְתָא זְעִירְתָא. וְהוּת מִשְׁמִשְׁא.
קְדָם, אַתְת נִעְמָן: ו וְתֹאמַר אֶל-גְּבַרְתָּה אַחֲלֵי אֲדָנִי לְפָנַי
הַנְּבִיא אֲשֶׁר בְּשִׁמְרוֹן אֲזַ יֵאָסֵף אֹתוֹ מִצַּרְעָתוֹ:

ואמרת, למרתה. טובי רבוני, אם יזיל. לקדם נביא, דבשומרון. בכין.
 יסי יתיה, מסגירותיה: **וַיָּבֵא וַיַּגֵּד לְאֲדָנָיו לֵאמֹר כֹּזֵאת
 וְכֹזֵאת דְּבַרְהָ הִנְעָרָה אֲשֶׁר מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: וְאַתָּא. וְחַוִּי
 לְרַבּוּנֵיהּ, לְמִימַר. פְּדִין וּכְדִין, מְלִילַת עוֹלִימְתָא. דְּמֵאַרְעָא, דְּיִשְׂרָאֵל:
**וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ-אַרְם לְדָ-בָא וְאַשְׁלַחָה סֵפֶר אֶל-מֶלֶךְ
 יִשְׂרָאֵל וְיִלְךְ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ עֵשֶׂר כִּפְרֵי-כֶסֶף וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים
 זָהָב וְעֵשֶׂר חֲלִיפֹת בָּגָדִים: וְאָמַר מֶלֶךְ דְּאַרְם, אִיזִיל אִיתָא.
 וְאַשְׁדַּר אַגְרָתָא, לְוֹת מֶלֶךְ דְּיִשְׂרָאֵל. וְאַזְל וְנָסִיב בְּיַדְהּ, עֶסֶר כִּפְרִין
 דְּכֶסֶף. וְשֵׁתָא אֲלָפִין דִּינָרִין, דְּדַהֲבָא. וְעֵשְׂרָא, אַעֲטָלוֹן דְּלְבוּשָׂא: **וַיָּבֵא
 הַסֵּפֶר אֶל-מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר וְעַתָּה כְּבֹוא הַסֵּפֶר הַזֶּה
 אֵלַיךְ הֲנֵה שָׁלַחְתִּי אֵלַיךְ אֶת-נַעֲמָן עַבְדִּי וְאַסְפְּתוּ
 מִצְרַעְתּוֹ: וְאִתִּי אַגְרָתָא. לְוֹת מֶלֶךְ דְּיִשְׂרָאֵל לְמִימַר, וְכֵן כְּתִיב בֵּה.
 וּבַעַן. כְּמִיתִי אַגְרָתָא הָדָא, לְוֹתְךָ. הָא שְׁדִרִית לְוֹתְךָ, יָת נַעֲמָן עַבְדִּי.
 וְתַסְיִינֵיהּ, מִסְּגִירוֹתֶיהּ: **וַיְהִי כִּקְרָא מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל אֶת-הַסֵּפֶר
 וַיִּקְרַע בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים אֲנִי לְהַחְיֹת
 כִּי-זֶה שָׁלַח אֵלַי לְאַסֵּף אִישׁ מִצְרַעְתּוֹ כִּי אֲדָ-דְעוּ-נָא
 וְרָאוּ כִּי-מִתְאַנֶּה הוּא לִּי: וְהוּהוּ. כִּד קָרָא מֶלֶךְ דְּיִשְׂרָאֵל יָת
 אַגְרָתָא, וּבִזַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְאָמַר. הַצְּרוּךְ אִית בִּי מִן קָדָם יְיָ, לְמַקְטֵל
 וּלְאַחָא. אָרִי דִין, שָׁלַח לִי. לְאַסְפָּה גְבַר, מִסְּגִירוֹתֶיהּ. אָרִי בְרַם דְּעוּ
 כְּעֵן, וְחִזּוּ. אָרִי תַסְקָפָא הוּא כְּעֵן, לְאַתְגְּרָאָה בִּי: **וַיְהִי כִּשְׁמוֹעַ |
 אֵלִישָׁע אִישׁ-הָאֱלֹהִים כִּי-קָרַע מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל אֶת-בְּגָדָיו
 וַיִּשְׁלַח אֶל-הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לָמָּה קָרַעְתָּ בְּגָדֶיךָ יְבֹא-נָא
 אֵלַי וַיִּדַּע כִּי יֵשׁ נָבִיא בְּיִשְׂרָאֵל: וְהוּהוּ. כִּד שָׁמַע אֵלִישָׁע, נָבִיא
 דִּי. אָרִי בִזַּע מֶלֶךְ דְּיִשְׂרָאֵל, יָת לְבוּשׁוֹהִי. וְשָׁלַח לְוֹת מֶלֶךְ, לְמִימַר.**********

זלך הדקדוק: - האלהים אני. הה"א בפתח וגעיא: ולהחיות. הוי"ו געני:

לְמָא בּוֹעֵתָא, לְבוּשָׁךְ. יִיתִי כְעֵן, לְוֹתִי. וַיִּדַע, דְּאִית נְבִיא, בְּיִשְׂרָאֵל:
יב וַיָּבֵא נְעֻמָּן (כ' בסוסו) **בְּסוּסָיו וּבְרִכְבּוֹ וַיַּעֲמֵד פֶּתַח-הַבַּיִת**
לְאַלְיִשָּׁע: וְאַתָּא נְעֻמָּן, בְּסוּסוֹהִי וּבְרִתְכוּהִי, וְקָם בְּתַרְע בֵּיתָא,
 דְּלְאַלְיִשָּׁע: **יג וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אֵלְיִשָּׁע מִלְּאַדָּךְ לֵאמֹר הֲלוֹךְ**
וּרְחִצְתָּ שֶׁבַע-פְּעָמִים בְּיַרְדֵּן וַיֵּשֶׁב בְּשָׂרְךָ לְךָ וּטְהַר: וַיִּשְׁלַח
 לְוֹתִיהָ. אֵלְיִשָּׁע, אֲזַגְדָּא לְמִימַר. אֵיזִיל. וְתַטְבּוּל שֶׁבַע זְמַנִּין, בְּיַרְדֵּנָא.
 וַיִּתּוּב בְּסַרְךָ לְךָ, וְאַתְסִי: **יד וַיִּקְצַף נְעֻמָּן וַיִּלְךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה**
אָמַרְתִּי אֵלַי | יֵצֵא יֵצֹא וְעָמַד וְקָרָא בְּשֵׁם-יְהוָה אֱלֹהֵיו
וְהִנֵּף יָדוֹ אֶל-הַמָּקוֹם וְאַסְף הַמְּצוֹרָע: וַרְגִּין נְעֻמָּן, וְאַזֵּל.
 וְאַמַר, הָא הוּתִי אָמַר. דְּלוֹתִי, יְפוּק מִפְּקִי. וַיִּקּוּם וַיִּצְלֵי, בְּשִׁמְא דִּי
 אֱלֹהִיהָ. וַיְרִים יָדֶיהָ. עַל אֲתַר בֵּית מַחְתָּא, וְתַתְּסִי סְגִירוֹתָא: **טו הֲלֹא**
טוֹב (כ' אבנה) אָמְנָה וּפְרָפֶר נְהָרוֹת דְּמִשְׁק מְכַל מִימֵי
יִשְׂרָאֵל הֲלֹא-אַרְחֵן בָּהֶם וְטְהַרְתִּי וַיִּפְּן וַיִּלְךָ בְּחַמְהָ:
 הָלֹא. טְבִין אָמְנָה וּפְרָפֶר, נְהָרֵי דְּמִשְׁק. מְכַל, מִי אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל. הָלֹא
 אֲטְבּוּל בְּהוֹן, וְאַתְסִי. וְאַתְפְּנִי, וְאַזֵּל בְּרַגְזוֹ: **טז וַיִּגְשׁוּ עֲבָדָיו וַיִּדְבְּרוּ**
אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ אָבִי דְּבָר גָּדוֹל הִנְבִּיא דְּבָר אֵלֶיךָ הֲלוֹא
תַּעֲשֶׂה וְאַף כִּי-אָמַר אֵלֶיךָ רַחֵן וּטְהַר: וַקְרִיבו עֲבָדוֹהִי,
 וּמְלִילוֹ עִמֶיהָ. וְאַמְרוּ. מְרִי, אֵלוֹ פְּתַגְמָא רַבָּא. נְבִיא. מְלִיל עַמְךָ, הָלֹא
 תַּעֲבִיד. וְאַף אֱלֹהִין דְּאָמַר לְךָ, טְבַל וְאַתְסִי: **יז וַיֵּרֵד וַיִּטְבַּל בְּיַרְדֵּן**
שֶׁבַע פְּעָמִים כְּדָבָר אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֵּשֶׁב בְּשָׂרוֹ כְּבִשָּׂר
נְעַר קָטָן וַיִּטְהַר: וּנְחַת. וְטְבַל בְּיַרְדֵּנָא, שֶׁבַע זְמַנִּין. בְּפְתַגְמָא,
 דְּנְבִיא דִּי. וְתַב בְּסַרְיָה. כְּבִשָּׂר. יְנִיק זְעִיר, וְאַתְסִי: **יח וַיֵּשֶׁב אֶל-אִישׁ**
הָאֱלֹהִים הוּא וְכָל-מַחְנֵהוּ וַיָּבֵא וַיַּעֲמֵד לְפָנָיו וַיֹּאמֶר

זולק הדקדוק: יג מלאך לאמר. האל"ף בקמץ: יז וירד. בקצת חשובי התיגאן באזלא.
 (לא ברביע):

הִנֵּה-נָא יִדְעֵתִי כִּי אֵין אֱלֹהִים בְּכָל-הָאָרֶץ כִּי אִם-
 בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה קַח-נָא בְרָכָה מֵאֵת עֲבָדָי: וְתֵב לֹת נְבִיא
 דִּין, הוּא וְכָל מִשְׁרֵיתֶיהָ. וְאַתָּא, וְקַם קְדַמוּהִי. וְאָמַר. הָא כְּעַן יִדְעֵנָא. אָרִי
 לִית אֱלֹהֵי קַיִם, בְּכָל אַרְעָא. אֱלֹהִין, בְּיִשְׂרָאֵל. וְכַעַן קַבִּיל כְּעַן
 תְּקַרְבְּתָא, מִן עֲבָדָי: ^{יט} וַיֹּאמֶר חִי-יְהוָה אֲשֶׁר-עֲמַדְתִּי לְפָנָיו
 אִם-אֶקַּח וַיַּפְצֵר-בּוֹ לְקַחַת וַיִּמְאַן: וְאָמַר. קַיִם הוּא יי.
 דְּמִשְׁמֵי שָׁמַיָא קְדַמוּהִי, אִם אֶקַּבִּיל. וְאַתְּ קִיף בֵּיה לְקַבְּלָא, וְלֹא אָבֵא:
 כ וַיֹּאמֶר נַעֲמָן וְלֹא יִתֵּן-נָא לְעֲבָדָי מִשָּׂא עֲמַד-פְּרָדִים
 אֲדַמָּה כִּי לֹא-יַעֲשֶׂה עוֹד עֲבָדָי עֲלֶיהָ וְזָבַח לְאֱלֹהִים
 אֲחֵרִים כִּי אִם-לַיהוָה: וְאָמַר נַעֲמָן. וְלֹא. יִתְיַיֵּב כְּעַן, לְעֲבָדָי.
 ט עוֹן זֹג בּוֹדְנִין, מַעֲפֵר אֲדַמְתָּא. אָרִי לָא יַעֲבִיד עוֹד, עֲבָדָי. עֲלֵא וּדְבַח,
 לְטַעוֹת עַמְמֵיָא. אֱלֹהִין, לְשִׁמְא דִּין: כ א לְדַבְּרֵי הַזֶּה יִסְלַח יְהוָה
 לְעֲבָדָי בְּבוֹא אֲדָנִי בֵּית-רְמוֹן לְהַשְׁתַּחֲוֹת שָׁמָּה וְהוּא |
 נִשְׁעַן עַל-יָדָיו וְהַשְׁתַּחֲוִיתִי בֵּית רְמוֹן בְּהַשְׁתַּחֲוִיתִי בֵּית
 רְמוֹן יִסְלַח- (כְּתִיב נָא וְלֹא קִי) יְהוָה לְעֲבָדָי בְּדַבְּרֵי הַזֶּה:
 לְפַתְגָּמָא הַדִּין. יִשְׁבּוּק יי, לְעֲבָדָי. בְּמִיעַל רְבוּנֵי לְבֵית רְמוֹן, לְמַסְגַּד
 תְּמוֹן. וְהוּא, סְמִיךְ עַל יָדָיו. וְאַסְגוּד, בְּבֵית רְמוֹן. בְּמַסְגְּדֵי, בֵּית רְמוֹן.
 יִשְׁבּוּק יי לְעֲבָדָי, בְּפַתְגָּמָא הַדִּין: כ ב וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ לְשָׁלוֹם
 וַיֵּלֶךְ מֵאֵתוֹ כְּבַרְת-אָרֶץ: וְאָמַר לִיהָ, אֵיזִיל לְשָׁלָם. וְאִזֵּל מְלוֹתֶיהָ,
 כְּרֹב אַרְעָא:

(גְּאֵלְנוּ יְהוָה עֲבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקְנָא. יי עֲבָאוֹת, שְׁמִיָּהּ קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל:)

עַל דָּא יִתְבַּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. דִּי לְעִילָא, חַיָּא וְקַיָּמָא. מְבָרַךְ הוּא לְעָלָם,
 וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

זֶלְקָא הַדְּקִדּוּק: כ בְּהַשְׁתַּחֲוִיתִי. כּפּשׁט א' וּכְן הוּא בִירוּשְׁלַמִּים, וְהִיא מְלַרְע: